

tíðindablaðið

sosialurin

Postsmøga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Útgevandi: p/f sosialurin

Fyrirtaksstjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Blaðfólk: Hægni Djurhuus, Dagny Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

Bygdamenning - bygdamentan

oddagrein

FØROYA kommunufelag skipar í dag fyri fundi um bygdamenning og bygdamentan. Hesin fundur verður í einari løtu, sum er einki minni enn lagnustund hjá smáplássunum.

TAÐ hava verið nógv føgur orð segd um bygdamenning, síðan hetta hugtakið varð borið framá fyrsta sinni fyri mongum árum síðani, men tíverri hevur ofta verið talan meira um orð enn um verk.

BYGDAMENTAN er ikki so nógv frammí sum hugtak, men í hesum liggur væl tað, at ein á bygd hevur onnur virði og eitt annað umhvørvi, enn býurin og stórbygdin hava.

VIT kunnu í Føroyum ikki vera fólkio á smáplássunum fyri uttan og samfelag okkara verður munandi fátækari bæði andaliga og tímliga tann dagin Gásadalur, Mykines, Trøllanes, Múli og aðrar fjarskotnar smábygdur verða avtoftaðar.

HER eru munagóð almenn tiltøk harðliga tiltrond — tað bæði skjótt og brátt. Hesar bygdur mugu og skula fáa eitt samuligt samband við umheimin, tær eiga at fáa røktarmøguleikar til tey gomlu, munagóðan fíggjarligan stuðul til landbúnað, handverk og heimavirki til tey ungu og yngnu.

Børnini mugu fáa somu útbúgv-ingarmøguleikar sum børn í Havn, Klaksvík ella á Tvøroyri.

VIT mugu viðurkenna tey andaligu virði í smáplássum og útoyggjum. Her er mál, sagnir og kvæði goymd og gamlir siðir enn livandi. Alt hetta vita vit — alt hetta liggur púra greitt.

MEN vit vita samstundis fyri vist, at við tí stýri, vit hava í løtuni verða eingi munagóð tiltøk gjørd fyri at bota um tey viðurskipti, ið her eru nevnd.

ALTERNATIVIÐ hjá Fólkaflakki, Sambandsflokki og Gamla sjálfstýri hevur svikið smábygdur og útoyggjar á sama hátt, sum teir hava svikið øll síni gyltu lyfti.

LAMDIR av klandri og sínamilum øvundsjúku sita teir sum ongandið hevur verið annað enn eitt tómt men kanska eitt sindur vælkingandi borgarligt rakstrárróp.

KANSKA kann fundurin hjá kommunufelagnum fáa teir alternativu at vakna úr bjarnadúri og fáa teir at skilja, at teir hava ábyrgdina av øllum hesum samfelagnum — ikki bert teimum, sum koma undir vinar- og kenningarpolitikkinn.

TAÐ skal tí vera ynski okkara, at fundurin má eydnast væl og at lutakaramir fáa okkurt við sær aftur til húsar at hugsa um.

Framhald av síðu 1

Hóast føroyski upsinn hevur hampiliga góða góðsku í mun til annan upsa, so verða krøvini nú tað er yvirframléðsla sett nógv strangari enn frammanundan.

Er so nakað av upsanum í verra lagi skal litið til, at hann fær eina reklamatión. Hetta er so hent við nøkrum av teimum upsaflokkunum, sum hava litið í Hirtshals.

Skulu vit sleppa av við upsa í løtuni, so mugu vit selja hann til Tjekkoslovakia fyri umleið 5 kr. minni enn kilo. Hetta er so eitt beinleiðis tap hjá flakavirkjunum, tí fiskurin er innkeyptur fyri hægri pris.

Eitt úrslit av hesi gongd verður helst, at avrokningarprisurin má niður og harvið fylgir eisini av-

greiðingarprisurin.

Vit hava spurt Hera Mortensen á flakavirkjunum á Tvøroyri, hvat kann gerast við hetta. Hann sigur, at hetta er eitt sera álvarsligt mál. Uppá fyrispurning um virkini ella Føroya Fiskasøla eigur at rinda fyri hetta tapið, sigur Heri Mortensen, at fyri tann fisk, sum reklamatiónir eru uppá, er einki at ivast í at virkini eiga at gjalda. Men øðrvísi er við tí fiski við góðar góðsku, sum liggur á goymslu.

Hava vit latið eina góða góðsku og Fiskasølan ikki kann selja so er tað ikki okkara feilur, sigrur Heri Mortensen og leggur aftrat, at tað flak sum er í lagi má Fiskasølan bera tapið av.

Hetta er eitt söluproblem. Fiskasølan hevur jú upplýst ráfiska-

grunnin, sum setur prisin, at tað fekt tann og tann prisur. Harvið er prisurin, sum virkini hava góðið, ásettur.

— Eg dugi ikki at siggja, at tað skulu vera virkini, sum einsamall skulu gjalda hetta tap, tí tað verður tað ein dyggur smeytur fyri tey sigur Heri Mortensen. Tvøroyrar Flakavirki hevur 80 tons av frystum upsa á goymslu. Hetta skuldi so givið eitt tap uppá hálva mill. kr.

Vit spurdu at enda Hera Mortensen, um henda gongdin við upsanum hevur nakað við tann sölupolitikk sum Fiskasølan forir, at gera.

— Eftir mini metan, er tað ein stórur vandi í tí, at Fiskasølan bert selur allan tann føroyska upsan til ein keypara.

jan

Svartkjaftatrolarin hjá fuglfirðingum

Ta eg ikki vænti at fáa innivist fyri hesum brævi í Dagblaðnum, fari eg at royna Sosialin, og biðja um at fáa hetta bræv upptikið har.

I vár hoyrdu vit í Utvarpinum, Olaf Olsen og Paula lógmann, tosa um tað nýggju veiðina, sum nú hevði tikið seg upp, nevniliga svartkjaftaveiðan. Teir skuldu geva loyvi til heilar 3 svartkjaftatrolarar, 2 í ár og so hin næsta ár, hetta var jú okkara framtíð. Menn úr bygdini her tóku seg saman, og fóru í holt við at kanna um hóskaði skip kundi skaffast. Einkultir av umrøddu monnum vóru jú pionerar innan svartkjaftaveiðu, so um skip kundi fást til vega, so varð alt upplagt. Olaf Olsen hevði sett virki í Fuglafjarðar, hann hevði fiskimál um hendi, og eina rúgvu av stemmum frá plássinum her til seinasta lógtingsvald.

Umrøddu fuglfirðingar funnu skjótt ein hóskaði trolara, ein italienskan frystitrolara, sum hevði alt tað sum kravdist til slíka drift. Menn fóru til

Italiu, tosaðu við bankar og lanistovnar, lögdu tilrættis tað sum skuldi orðnast, alt hetta forarbeiði bleiv góðið av hesum monnum sjálvum, tosað bleiv við Olaf Olsen, og kundi hann geva munligt jállsi. Dagblaðið skrivaði á fremstu síðu, við stórar yvirskrift, størsta fiskifar í vesturheiminum nú keypt til Fuglafjarðar, Olaf er ófóru, hann ger nakað fyri sitt valdomi. Um somu tíð fara menn í suðri eisini í gongd við svartkjaftaskip, í hesum tilfelli ein nýbygning, men tá hvørki Olaf, Fólkaflakurin ella Pauli hevur nakað til yvirs fyri Suðuroynni, so var skjótt greitt, at hetta projekti varð lagt uppá hillina, einasti svartkjaftatrolarin, sum fór at koma, var tann hjá fuglfirðingum.

Men so ein dagin, fyri stuttum, hoyra vit í útvarpinum, at landsstýrið hevur givið havnarmonnum innflutningsloyvi, og ikki bara tað, men studing og veðhald uppá 22-25 miljonir kr. til trolaran.

sum fuglfirðingar hava lagt rygg til at fáa til landið. Nú fáa fuglfirðingar eitt spark í endan av Olaf Olsen. Olaf mátti vita, at ein kann ikki halda folk fyri spott á slíkan hátt, og hvat sigur Dagblaðið nú um stóra skipið hjá fuglfirðingum.

Olaf varð maður tá hann fór út til Atla Dam, atbiðja um ymisk sleg av studningi til teir smærri trolarnar, har ímillum cubatrolarnar, sum Olaf sjálvur var reiðari fyri. Nakað væl av hesum studningi fór direkta til tað virki, sum Olaf sjálvur hevði um hendi.

Nú er Olaf Olsen fiskiministari, hansara virki er væl fyri. Nú mugu fuglfirðingar klára seg sjálvur.

Men Olaf, lat Paula Ellefsen fara brúka teg og dykka teg niður, fyri okkara bygd ger tað einki nú, innflutningsloyvi er farið av bygdini, og kemur ikki aftur, vit hava lært av hesum.

Fuglfirðingur, sum einastu og seinastu ferð valdi Olaf

Fyrispurningur til Jóannes Dalsgaard og Javnaðarflokkin

Tað var áhugavert at lesa í Sosialinum tann 20.11.82 at Javnaðarflokkurin hevur lagt uppskot fyri tingið um kollektivyggjng, og hvussu hetta mál skal loysast viðvikjandi figging gjøgnum húsaláns- og íbúðargrunnin.

Serliga áhugavert var tað at siggja, at Javnaðarflokkurin heitti á at uppskotið verður tilevnað í samráð við L.F.U. og Landsfelag fyri ungdomsfelag.

Vit undrast á, at Javnaðarflokkurin ikki setti

seg í samband við oman fyri nevndu felag aðrenn uppskotið bleiv lagt fyri tingið.

Mint verður á at Landsfelagið fyri Føroyingar í Útbúgving hevur sent Landsstýrinum eitt uppskot um broyting í lærlingahæmslógini, soleiðis at íbúðir kunnu byggjast til øll í útbúgving, og ikki bert til lærlingar, sum númer.

Sambært okkara uppskoti verður tað biligari at búa í kollegium, bygd

eftir lærlingahæmslógini.

So er spurningurin: Hvi setti Javnaðarflokkurin seg ikki í samband við L.F.U. og Landsf. fyri Ungdomsfelag aðrenn hann legði uppskot sitt fram á ting? — Nær ætla tit at gera tað?

Starvsnevndin í L.F.U.

Mainhardt D. Jacobsen
Dúrita Joensen
Elsa Klein Olsen
Per Kallsberg
Per Hansen

Eymkandi »Sjónarmið«

Eg fari hervið at spyrja, hvi »Sosialurin« nú er farin at klippa síni »Sjónarmið« burtur úr donskum bláum. Er hetta ikki ein »fallit-erklæring«?

Annars haldi eg, at »sjónarmiðið« hósdagin 18. november um sosialistarnar í Fraklandi átti at verið sent víðari til tað blað, har tað hoyrir heima, nevniliga Dagblaðið.

hípo

Svar

Einasta orsøkin til, at Sosialurin í heyst tvær ferðir hevur endurprentað donsk sjónarmið, er hon,

at tað er ógvuliga torført at fáa fólk at skriva.

So at siga hvørja ferð verða fleiri spurð ella biðin. Summi siga nei, onnur kanska og uppaftur onnur siga »ja«, men so hava tey kortini ikki skrivað nakað, tá tað kemur til stykkis.

Síða sjeir er hósdag sett til »sjónarmið« og eina »politiska viðmerking«, sum eisini er torført at fáa inn. Og tá einki er komið og freistin er farin hava vit loyvt okkum at prenta eina kronikk úr Aktuelt.

Hípo skriver, at »sjónarmiðið« átti at verið sent til Dagblaðið, har tað hoyrir heima. Hetta er ikki

vanlig fatan um eina kronikk. Hon hoyrir ikki heima í einum ávisum blaði ella ikki. Blað heita á fólk um at koma við teirra sjónarmiðum í eini kronikk, sjónarmiði, ritgrein, kjallargrein ella hvat hon nú verður nevnd, fyri at almenna orðaskifti er breitt og ikki trongskygt.

Við hesum svarinum skal Sosialurin enn einaferð heita á fólk um at skriva sjónarmið, ella lesarbrov.

Blaðstjórnin